СДРУЖЕНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ ФИЛОЛОЗИ „ЛЮБОСЛОВИЕ”

1000 София, ул. „Екзарх Йосиф” № 61, тел: 0882360642, 0882360643, 0886360641
http://lyuboslovie2011.wixsite.com/sustezanie; e-mail:lyuboslovie2011@gmail.com

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

29 НОЕМВРИ 2017 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА ПЪРВИ КЛАС

Име, презиме, фамилия: .....

Училище: ..... гр./с. .....

1. Свържете всяко изречение с неговия модел.

Лили е умна. **1.** ☐ ☐☐ ☐ ☐☐ **?**

Ани намери ли Милен? **2.** ☐ ☐ ☐

Марина е на море. **3.** ☐ ☐ ☐ ☐

Има ли Нели малини? **4.** ☐ ☐ ☐☐ ☐☐ **?**

Милен е на Рила. **5.** ☐☐ ☐ ☐ ☐ **.**

2. **Свържете всяка картинка със звуковия ѝ модел.**

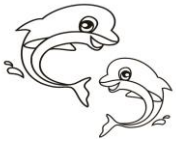

1. ☐☐☐ 2. ☐☐☐☐

3. ☐☐☐☐☐☐

4. ☐☐☐☐

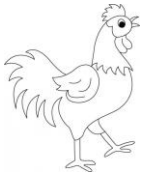

5. ☐☐☐☐☐☐☐

6 . ☐☐☐☐☐☐☐☐

7. ☐☐☐☐☐ 8. ☐☐☐☐☐

3. Напиши пропуснатите букви: р, л, м, н

мару__и, немир__а, мър__ори, е__ен, нами__а, у__орен, море__а

4. Напиши пропуснатите букви: а, о, е, у, и

л__ле, р__на, л__на, м__ре, мал__на, ор__л

5. Открий в колони и редици 5 имена. Огради и ги запиши.

В	Н	Ц	З	У	Ъ	С	К
Г	О	Ж	А	О	Д	М	А
И	Р	Е	Н	А	З	А	У
Ш	А	Т	И	Б	Й	Р	Х
Б	З	Ч	С	Ф	Ь	И	Ж
Ь	Я	М	И	Л	Е	Н	А
О	Ю	С	П	Р	А	М	А

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

6. Свържи сричките в думи и ги напиши.

ну	мон
ли	мо
ра	ре
ма	ла
мо	ма

7. Напиши пропуснатите думи.

уморена	**намери**	**Рила**	**Румен**

Марина ☐ малини.

☐ е на море.

Мама Нина е ☐.

Емил е на ☐.

8. Колко са изреченията в текста?

– Мамо Рени, има ли малини?
– Има, има. Ела!
– А има ли лимони?
– Има. И лимони и малини има.

Изреченията са ☐.

9. Във всяко изречение има грешка. Поправи я и препиши изреченията.

Лили е на рила.

Румен и Лили рано ранил.

Мие ли Рени марули.

Мира име лимони.

СДРУЖЕНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ ФИЛОЛОЗИ „ЛЮБОСЛОВИЕ”

1000 София, ул. „Екзарх Йосиф” № 61, тел: 0882360642, 0882360643, 0886360641
http://lyuboslovie2011.wixsite.com/sustezanie; e-mail:lyuboslovie2011@gmail.com

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

29 НОЕМВРИ 2017 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА ВТОРИ КЛАС

Име, презиме, фамилия: .....

Училище: ..... гр./с. .....

1. Подреди думите по азбучен ред: *маса, ученик, говоря, щастие, албум, ваза, елен, пея, студен, ягода.*

……

……

……

2. Подреди думите в изречения и ги запиши.

а) ветрец, старото, клоните, на, тих, дърво, поклати.

……

……

б) прочел, си, книги, миналото, колко, лято?

……

в) ми, подарък, красив, какъв, подариха!

……...

3. Напиши пропуснатите букви: *ьо, йо, ю, я, щ*

лини__, помо__ник, пол__на, фриз__р, л__бов, __ъркел, __бълка, къ__а, л__лка, ра__н, акт__ р, ___рдан

4. Препиши думите, които не могат да се пренасят: лято, слон, песен, джип, котка, цветен, балон, елен, звук, слънце, вятър, пея, здрав,

……...

5. Напиши думите на части за пренасяне.

Модел: молив, мо-лив;	**таралеж, та-ра-леж**
зима, ……..…..	магазин, ……..
разказ, …….	сутрин, …… ……
сладко, ……..... ….	папагал, ……..
клонки, ……..….	компютър, …….

6. Напиши правилната буква. Запиши думата за проверка.

о / у __бичам - _____;	**а / ъ** п__тека - _____;
о / у г__ ра - _____;	**а / ъ** д__рво - _____;
б / п зъ__че - _____;	**в / ф** краси__ - _____;
д / т сла__ ко - _____;	**г / к** кръ__че - _____;
ж / ш те__ко - _____;	**с / з** блу__ка - _____;

7. Отдели изреченията в текста и постави главни букви.

настъпи златна есен лястовиците и щъркелите отлетяха на юг есенното слънце все по-често се криеше зад облаците дърветата облякоха своята нова премяна всичко се унесе в тиха сладостна тъга

8. В откъса от приказката „ ЗАЙКОВА ПРИКАЗКА” има 10 грешки. Открий ги и ги поправи.

Зайкова приказка

През гурата припкал малкият сиф Зайко. Не щеш ли, видял на патеката една книшка. Разгърнал я зайко. Ах, че му харесали къртинките! И червеният моркоф, и белият заек и веселият таралеш. И прикаската написана с гулеми букви. Само че, не знаел да чете.

Ю. Ярмиш

Прочети баснята и отговори на въпросите.

ГАРВАНЪТ И ЛИСИЦАТА

Един гарван бил кацнал на клона на едно дърво и стискал в човката си парче сирене.

Видяла го лисицата и привлечена от апетитната миризма на сиренето , спряла под дървото и рекла на гарвана:

- Добър ден , благороден гарване ! Колко си красив !

На гарвана, който не очаквал такива похвали, му станало много приятно. А лисицата продължавала да сипе похвали :

- Ако гласът ти е толкова великолепен , колкото са блестящи твоите пера , ти несъмнено си най-достойното за възхищение същество в цялата гора . Моля те, изпей ми нещо , за да се насладя на чудесния ти глас.

- Гааа – опитал се да запее опиянението от ласкателствата гарван . Но щом отворил човката си, сиренето паднало на земята.

Лисицата мигом го изяла и казала :

- Хвана се на въдицата!Но това ти е за урок :

9. Огради подходящата поука за баснята „Гарванът и лисицата”:

а) Красотата можем да открием не само във външния вид, но и в душата.
б) Ласкателят говори приятни неща и сипе похвали само за да има полза от това.
в) Гарванът е най-добрият певец сред горските птици.

10. Защо лисицата спряла под дървото?

.....

.....

11. Запиши 3 от думите, с които лисицата ласкае гарвана.

…….....

12. Защо гарванът си отворил човката и започнал да пее? Огради верния отговор.

а) Гарванът имал много приятен глас и искал да го чуят в цялата гора.
б) Гарванът е красив и пее прекрасно.
в) Гарванът бил поласкан и подлъган от лисицата.

СДРУЖЕНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ ФИЛОЛОЗИ „ЛЮБОСЛОВИЕ”

1000 София, ул. „Екзарх Йосиф” № 61, тел: 0882360642, 0882360643, 0886360641
http://lyuboslovie2011.wixsite.com/sustezanie; e-mail:lyuboslovie2011@gmail.com

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

29 НОЕМВРИ 2017 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА ТРЕТИ КЛАС

Име, презиме, фамилия: .....

Училище: ..... гр./с. .....

1. Прочети текста и отговори на въпросите.

Лъвът и мишката

Един ден лъвът, царят на животните, се изтягаше под дебелата сянка на едно голямо дърво. Незнайно откъде край него се замота едно мишле. То търчеше насам-натам, забило поглед в земята да търси зрънца. Изведнъж изцвърча уплашено, защото видя, че се намира между огромни лапи с остри нокти. Лъвът чу цвъртенето, погледна надолу и видя мишлето. А то, горкото не смееше да шавне от страх. Лъвът беше в добро настроение и каза с кротко ръмжащ глас, защото той така си говореше, с ръмжене:

- *Върви си, дребосъче. От такава нищожна животинка нито полза имам, нито вреда. Защо ли се мотаеш наоколо?*

Мишлето само това чакаше. Както ненадейно се появи, така и изчезна. А лъвът се протегна лениво още две-три пъти, изрева страховито и тръгна да се разхожда. Но не щеш ли, под едно дърво кракът му стъпи на някакъв сух клон, чу се пукот, шумолене на листа и изведнъж Царят Лъв се озова в мрежата от дебели въжета. Този капан бяха заложили ловците рано сутринта и скоро щяха да дойдат, за да проверят какво са хванали. Лъвът започна да се мята и да дърпа въжетата, но от това още повече се затягаше. Той изрева страшно няколко пъти, но нямаше враг, когото да уплаши, а само някакви си въжета.

Царят на животните съвсем се отчая. Струваше му се, че вече чува гласовете на ловците.

И точно тогава от храстите се показа мишлето. Без да чака да го молят то започна едно по едно да прегризва въжетата с острите си зъбки. След минута лъвът беше отново на свобода. Той вдигна с лапата си своя малък спасител и с огромна благодарност изръмжа, защото такъв си му беше гласът:

- *Благодаря ти. Никога няма да забравя, че ти ми спаси живота!*

1. Кои са героите от баснята?

……

2. Защо лъвът пуска мишлето на свобода?

……

……

3. Как мишлето се отблагодарява на лъва?

……

……

4. Напиши близкозначна дума (синоним) на думате:

шавне –…….....; лениво – ……

5. Кое твърдение <u>не е</u> вярно.

а) Царят на животните е много отчаян, когато попада в капана.
б) Мишлето помогнало на лъва да се освободи.
в) Лъвът бил неблагодарен на мишлето.

6. Коя е поуката от баснята?

а) В живота и най-могъщите хора могат да се нуждаят от помощта на по-слабите.
б) Приятел в нужда се познава.
в) Работата му сама го хвали.

Прочети следващия текст и отговори на въпроси 7 и 8.

……..

Едно лакомо куче носело парче месо. Минавало с него по едно малко мостче над реката. Загледало се във бистрата водата. Там видяло друго куче. И то носело месо в устата си.

<u>Лакомото куче се хвърлило във водата.</u> Поискало да отнеме неговото месо. Но беда! Във водата нямало нито куче, нито месо.

Загубило и своето месо.

7. Кое е най-подходящото заглавие на текста. Запиши го на означеното място преди текста.

а) Кучето видяло друго куче; б) Кучето с месото; в) Лакомото куче.

8. Прочети подчертаното изречение и напиши кои са:

а) съществителни имена – ……..

б) прилагателни имена – ……

в) глаголи – ……..

9. Огради верния отговор. Съществителните имена от ж.р, ед. ч са:

а) легенда, топлина, свобода;
б) река, чадърче, машина;
в) шапка, закуски, бури.

10. Запиши правилно глаголите в двете групи.
говоря, пеят, тичат, рисува, бягам, гледат, купуват, обича, чистим, четe

глаголи в ед. ч. – …….

…….....

глаголи в мн. ч. – …….

……

11. Образувай словосъчетания от прилагателните и съществителните имена.

сладък	деца	бистра	хора
умни	шоколад	топъл	зайче
шарена	балон	бяло	чай
розов	рокля	смели	вода

12. Запиши противоположните по значение думи на:

седни - ……;
влизат - …….;
мокър - …….;
красив - …….;
мълчи - …….
посрещам - ……
щастлив - …… .
тъмно - ……..

13. Постави препинателни знаци в края на изречението (! ? .)

Крокодил зад пердето

– Татенце, на колко мили се намират крокодили ◯
С какво се хранят те ◯ Малкото им как расте ◯
– Млъквай, ех, че си досаден ◯ Той е хищник ◯
Вечно гладен ◯ Скрит е зад това перде ◯
Любопитните яде ◯ Ще замълча ◯
Защо насила да се тъпче крокодила ◯

14. Поправи правописните грешки. Запиши броя им. Препиши вярно и красиво последното изречение.

На върха на една круша имаше лисче. То беше най-малкото чедо на дървото. Често до него кацаха две лястовички и дълго бъбреха за южните страни. Тагуваше жълтото листенце и тешко въздишаше, защото никога нямаше да полети като тях.
Сънуваше чудни сънища – разхождаше се по приказни планини, плуваше с лотка в морето. Силно искаше да пулети.
Времето застудя. Вятарът засвистя и забрули клоните на старата круша. В миг грабва любопитния лист, завартя го и препусна с него в небесата.
Малкото листенце беше много щастливо, защото желанието му да лети като птиците се изпълни.

По Стоян Керелезов

Правописните грешки са _____

……

……

……

……

СДРУЖЕНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ ФИЛОЛОЗИ „ЛЮБОСЛОВИЕ”

1000 София, ул. „Екзарх Йосиф” № 61, тел: 0882360642, 0882360643, 0886360641
http://lyuboslovie2011.wixsite.com/sustezanie; e-mail:lyuboslovie2011@gmail.com

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

29 НОЕМВРИ 2017 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА ЧЕТВЪРТИ КЛАС

Име, презиме, фамилия: .....

Училище: ..... гр./с. .....

Прочети текста и отговори на въпросите от 1 до 4.

На пазара

Вчера ходих с мама на пазара. Отвсякъде се носеше аромата на есента. Щандовете бяха отрупани с плодове и зеленчуци.

Къдрави зелки развяваха своите ризи. Розовите и червените домати се надуваха до пръсване. Чушките до тях се излежаваха, сякаш бяха на плаж. Снопчета от дълъг праз, тихо и гордо изправени, стояха като стражи.

Кехлибарени гроздове, сочни круши и ябълки, ароматни дюли се усмихваха срамежливо и сякаш тихо прошепваха: „Елате бързо при нас!”

1. Прочети подчертаното изречение и запиши:

а) две съществителни имена - ……

б) две прилагателни имена - ……

в) два глагола - ……

2. Запиши три словосъчетания или изрази , които са използвани в преносно значение в текста.

……

……

3. Какъв вид е изречението „Елате бързо при нас!”? Огради верния отговор.

а) възклицателно
б) подбудително
в) съобщително

4. В кой ред са записани само синоними на думата *прошепваха* ? Огради верния отговор.

а) шепот, шепна, шептене, шепнешком;
б) шепна, шушукане, шетам, пошушукам;
в) прошепваха, нашепваха, мълвяха, шушукаха,

5. В кой ред са записани само сродни думи на думата *прошепваха*? Огради верния отговор.

а) прошепваха, шепот, шептене, нашепвам;
б) прошепваха, прошепнах, прошепнал, ще прощепне;
в) прошепваха, промушна, протегна, промълви.

Прочети „Притча за Любовта, Приятелството и Доверието" и отговори на въпроси 6. и 7.

Имало едно време трима верни и неразделни другари. Казвали се Любов, Приятелство и Доверие...
Когато били тримата заедно, всичко било прекрасно.
И така било, докато не се наложило един ден Любовта да замине по работа. Нямало как, дългът я зовял. Но преди да се раздели с приятелите си, тя ги уверила:
- Когато ви домъчнее много за мен, потърсете ме, аз няма да съм чак толкова далече. Там където видите някоя двойка да се гледа с желание и копнеж в очите, знайте, че там ще съм и аз – рекла Любовта и тръгнала...
- Е щом е така, добре ще е и аз да поема към моите задължения – казало след малко Приятелството на Доверието. – Но ти не се притеснявай, когато имаш нужда от мен, лесно ще ме намериш. Там където видиш двама човека, които и в плача, и в смеха си са заедно, знай че с тях съм и аз...
Доверието отворило уста и понечило да каже нещо на сбогуване, но...
Приятелството вече си било тръгнало, без да чуе последните думи на другаря си. И заминало надалече...
Тогава Доверието, останало съвсем само, тихичко прошепнало сякаш повече на себе си:
- Мен веднъж загубите ли ме, повече не можете да ме намерите..

6. Коя е поуката от притчата?

а) Доверието ражда доверие.
б) Загубено доверие, не можеш да върнеш.
в) Доверявай се само на верни приятели.

7. Кое твърдение е вярно според текста?

а) Приятелството е най-важното нещо в живота.
б) Без доверие няма приятелство.
в) Всичко е прекрасно, когато има любов, приятелство и доверие.

8. Прочети текста и запиши най-подходящото заглавие.

……

Сърната, за разлика от елена, живее само на семейства и само през есента или зимата отделни семейства образуват стадо. Членовете на всяко семейство винаги се движат заедно, а през есента и зимата често се събират на малки групи.

Тяхна основна храна е зелената тревиста растителност, а през зимата кората на дърветата, жълъди, мъх и лишеи. За сърната зимата е много тежък сезон, през който може да умре от студ и глад.

Срындаците имат сравнително малки, меки и крехки рога, с шиповидна или разклонена форма и рядко с повече от три къси израстъка. Всяка есен неговите рога падат и се заменят с нови. Първите рога на младия срындак израстват едва когато той навърши 2 години.

Врагове на сърната са много хищници, но най - вече вълкът и лисицата. Малките сърнички нерядко стават жертва и на хищни птици. Единствените им средства за защита са да се крият из горските шубраци или с бяг да избягат от преследващия ги неприятел. Особено много им помага и изключително острият слух, с който отдалеч усещат приближаването на врага.

а) Сърната и нейното семейство; б) Сърната; в) Сърни и елени.

9. Прочети отново текста и след това попълни пропуснатата информация.

1. Как живее сърната?	2. С какво се храни сърната?	3. Какви са рогата на сърната/срънда-ка	4. Кои са враговете на сърната?
живеят на семейства, ……. …….. …….. …….. ……..	зелената тревиста растителност, а през зимата кората на дърветата ……. ……. ……. …….	малки, меки и крехки рога, с шиповидна или разклонена форма …… …… ……..... ……	много хищници, най-вече вълкът и лисицата …… ……. ……. ……. …….

10. Замени следните съществителни имена от текста с подходящото лично местоимение.

сърната - _____; елена - _____; врагове - _____;

семейство - _____; храна - _____; израстък - _____;

11. Може ли да се заменят думите от задача 10 с техните местоимения в текста и защо?

……
……

12. В кой ред всички думи са членувани правилно. Огради верния отговор.

а) растителността, вълкът, есенните, нощта;
б) младостта, есента, самолетат, вратарят;
в) радостта, книгата, столът, стъкленните.

13. В откъса „Майчина сълза" на Ангел Каралийчев има 18 грешки. Поправи ги.

Уставиха го самó в дъното на гарнето, защото беше сакато и неможеше да лети. През лятото исбухна пожар в къщата, под чиято стряха майка му беше сфила гнездо. Докато старата лястовичка смогна да грабне рожбата си от оганя, един въглен падна в гнездото и парна лястовичето по дясното крило. Голото пиле примря от болка. Когато се свести, то видя, че се намира в ново гнездо, а над него сиди майкаму с клиумнала глава. Най-напрет се упита да раздвижи крилца, но неможа, защото дясното, изгореното крило беше исъхнало.

Таркулна се лятото. Потамняха гроздовите зърна. Пукнаха се пъпките на димитровчетата в градината. Почнаха да се сабират лястовичките по телеграфните жици. Тесе готвеха за път. Жиците заприличаха на броиници.

14. Напиши подходящите думи от поговорките.

а) Болен здрав ……
б) Бързата работа — срам за ……
в) Вълкът …….. **...** си мени, но нрава — никога.
г) Гузен негонен ……..
д) Желаеш ли чуждото, загубваш …….
е) На вълка му е дебел вратът, защото сам си върши ……..

СДРУЖЕНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ ФИЛОЛОЗИ „ЛЮБОСЛОВИЕ”

1000 София, ул. „Екзарх Йосиф” № 61, тел: 0882360642, 0882360643, 0886360641
http://lyuboslovie2011.wixsite.com/sustezanie; e-mail:lyuboslovie2011@gmail.com

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

29 НОЕМВРИ 2017 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА ПЕТИ КЛАС

Име, презиме, фамилия: .....

Училище: ..... гр./с. .....

Прочетете текста и отговорете на въпросите към него (1. – 14. задача)

Изведнъж от всички гърди се изтръгна радостен вик.Всички лица засияха, извърнаха се на изток и видяха как иззад планината се издига съвсем кръгла, медночервена, бавно луната.

И в същия миг на широкия праг на двореца се появиха в жреческите си одежди двете царски дъщери**:** Федра – висока, силна, радостна, и Ариадна – тънка, изящна, печална.

Мишниците им бяха голи и около всяка се бе омотала по една голяма змия.....

Двете сестри започнаха да танцуват. Отначало спокойно, сдържано...Но танцът ставаше все по-бърз, ръцете им се размахваха буйно, змиите се стрелнаха от мишниците към шията и се свряха в гъстите коси на девойките. И изведнъж подадоха глави над челата на сестрите и захванаха също да се поклащат бързо, сякаш танцуваха....

Федра, по-голямата сестра, се извърна на изток, вдигна ръце към луната и започна с тежък глас да призовава Великата богиня:

– О, Майко на хората, животните и растенията, вслушай се в молитвата ни! Тази нощ царят ще поиска благословията ти, благослови го! Дай му сила, за да закрепнем и ние! Дай му богатство, за да се обогатим и ние! Прослави го, за да се прославим и ние! О, Майко, Майко, вслушай се в молитвата ни!

И като изрече това, Федра погали леко змиите, които сега се бяха смъкнали и отново се бяха обвили около мишниците й. И замълча.

Тогава Ариадна пристъпи една крачка, вдигна и тя ръце към луната, народът стихна и във въздуха се разнесе тънкият и ласкав глас:

– О, Майко на хората, животните и растенията, аз, Крит, те зова! Простри десницата си и благослови нивите ми, умножи овцете ми, доведи слънцето и дъжда, дари с трева земята, дари с плодове дърветата! Приведи се и духни срещу корабите ми, да издуят платната си, да отидат по чужди страни и пак да се върнат **по живо, по здраво** в родината! О, Майко, аз, Крит, съм любимата ти дъщеря, вслушай се в молитвата ми!

** Текстът е от романа на Никос Казандзакис „В дворците на Кносос“.*
В древността Кносос е бил главният град на о.Крит.

1. Коя е темата на текста?

А) Ритуалът, посветен на Великата богиня
Б) Двете царски дъщери Федра и Ариадна
В) Танцът на двете сестри
Г) Молитвите на Федра и Ариадна

2. В кой от редовете не е посочена подтема на текста?
А) Появата на луната
Б) Обръщението на двете царски дъщери
В) Молитвата на Федра
Г) Танцът на двете сестри

3. Как е осъществена връзката между втори и трети абзац в текста?
А) чрез повторение
Б) чрез синоними
В) чрез сродни думи
Г) чрез местоимения

4. Кое твърдение е вярно според текста?
А) С радостен вик всички посрещат появата на двете царкини.
Б) Танцът на двете сестри става все по-плавен, магичен.
В) Ариадна е тънка, изящна.
Г) Гласът на Федра, призоваващ Великата богиня, е нежен и мелодичен.

5. За коя богиня става дума в текста? Назовете я и аргументирайте отговора си.
.....

.....

6. За да характеризира двете сестри, във втори абзац писателят използва различни прилагателни. Кои от тях са антоними?
.....

7. Кого Ариадна нарича „любимата ти дъщеря“ в молитвата си към Великата богиня?
.....

8. Кой от изразите не е използван за назоваване на Федра и Ариадна в текста?
А) сестри
Б) жрици
В) царски дъщери
Г) девойки

9. Коя от думите не съдържа представка?
А) захванат
Б) започнат
В) замотан
Г) захарен

10. Коя дума в молитвата на Ариадна е съставена от два корена?
Съставете 2 нови сложни думи, като използвате първия или втория корен на посочената от вас дума.
.....

.....

11. С коя дума може да се замени маркираният израз „*по живо, по здраво*“, без да се промени смисълът на изречението?
.....

12. От колко изречения е изградена молитвата на Федра и какви са по състав те?
А) четири сложни изречения и две прости
Б) едно просто изречение и пет сложни изречения
В) три прости изречения и три сложни изречения
Г) едно сложно изречение и пет прости изречения

13. В кое време са глаголите в подчертаното изречение?
А) сегашно време
Б) минало свършено време
В) минало несвършено време
Г) бъдеще време

14. *Ритуал* се отнася към *обред* както:
А) жрица – танц
Б) царкиня – дворец
В) обичай – молитва
Г) разкош – великолепие

15. Поправете допуснатите грешки в текста.

Войниците престъпиха, положиха върху стъпалата, укачиха на колоните, разстлаха върху плочите на храма богатата прячка – бронзови щитове, много копия и шлемове, големи мечове с изкустни гравюри, бронзови глави на бикове с позлатени рога, скъпи тъкани с блестяща везба – и накрая поставиха в нозете на Атина тешки златни чаши, обеци гривни и царски пръстени.

Засмяхя се каманите, засия храма. И под луната светлина мнозина видяха как богинята Атина се осмихва доволна.

16. Посочете три различия в представянето на възникването на света в древногръцките митове и в библейските текстове.

.....

.....

.....

.....

.....

17. Като имате предвид, че в древногръцките митове змията наред със совата е свещено животно на Атина Палада, а в библейските текстове е наречена „коварна твар“, отговорете с 1-2 изречения какво символизира в единия случай и какво във втория.

.....

.....

.....

.....

18.Кого бихте посочили, ако имате възможност да изберете един от древногръцките богове за свой покровител? Защо? Напишете съчинение „ Една среща с.....“

.....

.....

.....

.....

.....

СДРУЖЕНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ ФИЛОЛОЗИ „ЛЮБОСЛОВИЕ”

1000 София, ул. „Екзарх Йосиф” № 61, тел: 0882360642, 0882360643, 0886360641
http://lyuboslovie2011.wixsite.com/sustezanie; e-mail:lyuboslovie2011@gmail.com

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

29 НОЕМВРИ 2017 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА ШЕСТИ КЛАС

Име, презиме, фамилия: .....

Училище: ..... гр./с. .....

Прочетете текста и отговорете на въпросите към него (1. – 14. задача)

Весело, бледо лице, озарено от лъчите на пламтяща душа. Синкави очи, горящи в мисли и напрежения. И ведно със звънките песни на бодрия веселяк като тътен на вулкан се носи тежкият, бурен зов на вожда, който зове задрямалите войници за утрешния бой. В задимените кафенета на малките занаятчийски градчета, прихлупените балкански колиби, по седенки и читалища - навред гърми неговото слово. Навред отворени обятия, навред предателски очи и низамски* потери.

Пред смаяните очи на своите приятели той върви непоколебим до зиналата уста на гибелта. Всеки миг - опасност, всяка стъпка - риск. Но Апостолът има велика смелост.

В Цариград той е търговец на коприна, в Ловеч е калугер и просяк. В Сопот полицията залавя палтото му ведно с някои книжа и обръща камъните, за да го намери, а в същото това време по стръмния Шипченски проход бързат трима души: старец и две калугерки. Под смирената калугерска дреха гори бунтовното сърце на Левски. Другата калугерка е леля му Христина.

В Никопол Левски е прегърбен, с превързана глава слуга. От Карлово за Пловдив той спокойно язди редом с потерята на хаджи Исмаил, която току-що е претърсила цялото Карлово заради този неуловим фантом. И ведно със смелостта в сърцето му цъфти благородно презрение и спокойствие.

В учителската стая в Сопот има комитетско тайно събрание.

Неочаквано една полицейска хртка се вмъква, за да шпионира. Шепот и трепет между всички присъствуващи.

- Вън, подлец! Аз съм Левски! Иди ме предай на полицията.

Плесница ековa в стаята и предателят се измъква, смазан от нечуваната смелост...

И все тъй самоотвержен и горд, спокоен и неуморим, върви Апостолът и пръска в **черните бразди на робските души** своите живи огнени семена. Пред старци и младежи, пред учени и прости, пред селяни и граждани - навред разлиства той великата книга на революцията...

Христо Смирненски

** низами – войници от редовната турска войска*

1. Кое от предложенията е най-подходящо за заглавие на текста?

А) Превъплъщенията на Левски
Б) Словото на Левски
В) Смелостта на Левски
Г) Левски

2. В кой от редовете не е посочена подтема на текста?
А) Бодрият веселяк
Б) Зовът на вожда
В) Преображенията на Левски
Г) Непримиримостта с предателството

3. Как е осъществена връзката между първи и втори абзац в текста?
А) със съществително име
Б) с лично местоимение
В) с прилагателно име
Г) със словосъчетание

4. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?
А) В Сопот по време на тайно комитетско събрание Левски удря плесница на турски шпионин.
Б) В Цариград Левски е търговец на коприна.
В) Лелята на Левски се казва Христина.
Г) В Никопол Левски е прегърбен, с превързана ръка слуга.

5. С кой от изразите / думите / не е назован Левски в текста?
А) Бодрият веселяк
Б) Дяконът
В) Вождът
Г) Апостолът

6. На празните редове запишете 4 думи от текста, които смислово са свързани с огъня/ светлината и характеризират Апостола и неговото слово.
.....
.....

7. Какво изразно средство е маркираният израз *„черните бразди на робските души“?*
А) олицетворение
Б) епитет
В) сравнение
Г) метафора

8. Защо е използван черният цвят в израза *„черните бразди на робските души“? Посочете НЕВЕРНИЯ отговор.*
А) защото пръстта е черна
Б) защото този цвят е цветът на страданието
В) защото робският свят е свят на тъмнината
Г) защото така се противопоставят мракът на робството и светлината на свободата

9. Кои думи/изрази от първи абзац представят словото на Левски? Запишете ги на празните редове.
.....
.....

10. В третия абзац е използван изразът „обръща камъните“. Коя от посочените думи смислово е най-близка до този израз?
А) премахва
Б) преминава
В) претърсва
Г) не престава

11. Какви са първите четири изречения по състав?
А) три прости изречения и едно сложно изречение
Б) четири прости изречения
В) две прости изречения и две сложни изречения
Г) три сложни изречения и едно просто изречение

12. Кой е верният отговор за строежа на подчертаното изречение?
А) обстоятелствено пояснение/ подлог/ сказуемо/ допълнение
Б) допълнения/ сказуемо/ подлог/ допълнение/ допълнение
В) допълнения/ обстоятелствено пояснение/ сказуемо/ подлог/ съгласувано определение / допълнение/ несъгласувано определение
Г) допълнения/ обстоятелствено пояснение/ сказуемо/ подлог/ съгласувано определение / допълнение/ допълнение

13. Кои са местоименията в четвърти абзац? Запишете ги на празните редове и определете вида им.
.....
.....
.....
.....

14. При коя от двойките отношението е същото като отношението в двойката *фантом – сянка*
А) търговец – просяк
Б) калугерка - монахиня
В) подлец - шпионин
Г) селяни - граждани

15. Поправете допуснатите грешки в текста.
Срещу дебелите стени на робството, градени с векове не е достатъчен само един вихрен удар. Непрекъсната енергия, упорита работа и вседневни щурмове - и тогава пред нас неможе да устои най-здравата крепост на тираните.

Малцина са борците които неуморно могат да отправят своята духовна мощ върху подкопаваната скала. Левски бе един от тях. Редом с бурният копнеж за свобода в него имаше и отмереното спокойствие на вечно бдящия борец. И от село на село, от град на град вървеше той и сплиташе огнената мрежа на бунта, в която да бъде оловено и обесилено чудовището на тиранията. От дом на дом от кръстопът на кръстопът спираше той и хвърляше светлите семена на свободата - пламтящи искри от сърцето си. И в черната нощ на робството и отчаянието като рубинени звезди пламваха революционите комитети. Из збутаните селца на Балкана, из полетата на Северна България, в Тракия, чак до Скопско отиваше той и зовеше народът към бунт. Апостол, истински апостол на свободата.

16. Посочете два метафорични израза във втория абзац на текста за редактиране, с които е назовано въздействащото слово на Левски.
.....
.....

Прочетете текста и отговорете на въпросите към него (17. – 19. задача)
Войниците, наредени върху градския ров, обърнаха глави да го видят. Осъденият на смърт, когото водеха към бесилката, бе прочутият Дякон Левски.

Този мъж, известен по своята храброст, не изглеждаше унил дори и сега, когато

отиваше на бесило и имаше да извърви съвсем кратък път. В неговата сегашна безпомощност се виждаше неговата сила. Неговите оковани ръце и нозе бяха вардени от цяла войска. Когато той се появи, тази войска се изправи, застана нащрек, когато въоръжена до зъби и можеше спокойно да го наблюдава. Пред него обаче тя не чувстваше своята многобройност нито силата на своето оръжие. Тя не чувстваше, че той е един, а тя – войска...

Яна Язова

17. С коя от предложените думи може да замести думата „*безпомощност*“, без да се промени смисълът на подчертаното изречение?

А) беззащитност
Б) безразсъдство
В) обреченост
Г) отчаяние

18. Кои изрази от текста са свързани с „*неговата сегашна безпомощност*“? Запишете ги на празните редове.

.....

.....

.....

19. Кои изрази от текста разкриват в какво се състои силата на войската? Запишете ги на празните редове.

.....

.....

.....

20. Напишете съчинение със заглавие „Моята представа за Левски”

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

СДРУЖЕНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ ФИЛОЛОЗИ „ЛЮБОСЛОВИЕ”
1000 София, ул. „Екзарх Йосиф” № 61, тел: 0882360642, 0882360643, 0886360641
http://lyuboslovie2011.wixsite.com/sustezanie; e-mail:lyuboslovie2011@gmail.com

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

29 НОЕМВРИ 2017 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА СЕДМИ КЛАС

Име, презиме, фамилия: .....

Училище: ..... гр./с. .....

Прочетете текста и отговорете на въпросите от 1 до 10 включително.

За човек, роден в култура, в която религията отдавна се е отделила от ежедневния живот, е изумително преживяване да се озове внезапно насред култура, в която има минимално несъответствие между догма и естествено поведение, и това е едно от големите очарования на престоя в Северна Африка.(...) В Тунис, Алжир и Мароко все още има хора, чийто живот протича съгласно древния модел на съгласие между бог и човек, между слово и плът (или както човек предпочита да изрази и да определи това примитивно състояние на съществуване, на което интуитивно чувстваме, че някога сме се наслаждавали, а сега сме загубили).

Не твърдя, че народите от Северна Африка са група мистици, които не ги е грижа за удобството на тялото и се грижат само за благоденствие на духа. Ако някога си купувал поне едно яйце от тях, си разбрал, че те могат да се грижат за себе си, когато иде реч за парични дела. Разваленине ягоди са на дъното на кошницата, камъчетата са смесени с лещата, а млякото е разредено с вода, също както на много други места по света, с този разлика, че ако попиташ за цената на стока на селски пазар, всички в един глас ще ти отвърнат:“Петдесет, колко ще дадеш?“. Бих казал, че в областта на беах о чра (купуване и продоване; забележете, че в тяхното мислене купуването е на първо място) ги надминават само хиндуистите, които не са толкова емоционални и съответно имат по-голям успех, и китайците, всепризнатите майстори на ориенталския клон на търговската наука.

Гостоприемството в Северна Африка не познава граници. Приемат те и се отнасят с теб като с член на семейството. Ако не се забавляваш, вината не е в домакина ти, а по-скоро е <u>следствие</u> от собствената ти неприспособимост, защото се правят всякакви опити да те накарат да се чувстваш приятно и удобно.

(Из „Всички папагали говорят“ от Пол Боулс)

1. Кое твърдение е вярно според текста?
А) Народите от Северна Африка са група мистици.
Б) Гостоприемството в Северна Африка не познава граници.
В) Жителите на Северна Африка не ги е грижа за удобството на тялото.
Г) Камъчетата в кошницата не са смесени с лещата.

2. Свързаността на втори и трети абзац на текста е осъществена чрез:
А) синоним
Б) лично местоимение
В) лексикално повторение
Г) глаголно окончание

3. Каква е употребата на сегашното време в текста?
А) актуална
Б) обобщена
В) историческа
Г) преизказна

4. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?
А) Домакините приемат гостите си и се отнасят с тях като с член на семейството.
Б) В Мароко все още има хора, чийто живот протича съгласно древния модел на съгласие между бог и човек.
В) Домакините правят всякакви опити да накарат гостите си да се чувстват приятно и удобно.
Г) В областта на беах о чра (продаване и купуване) североафриканците надминават само хиндуистите и китайците.

5. Текстът е:
А) официално-делови
Б) научнопопулярен
В) научен
Г) художествен

6. С коя дума от посочените може да се замени подчертаната в текста *<u>следствие</u>*, без да се промени смисълът на изречението?
А) резултат
Б) причина
В) поука
Г) схващане

7. Основната тема на текста е:
А) Мистиците от Северна Африка
Б) Търговията в Северна Африка
В) Културните особености на народите от Северна Африка
Г) Гостоприемството в Северна Африка

8. В изречението *Ако някога си купувал поне едно яйце от тях, си разбрал, че те могат да се грижат за себе си, когато иде реч за парични дела*. се съдържа словосъчетание в преносно значение. Препишете го и обяснете неговия смисъл (или – намерете неин синоним)
……
……

9. Препишете от втори ябзац сложното съставно изречение, което отговаря на дадената по-долу схема, и определете вида на подчинените в него.

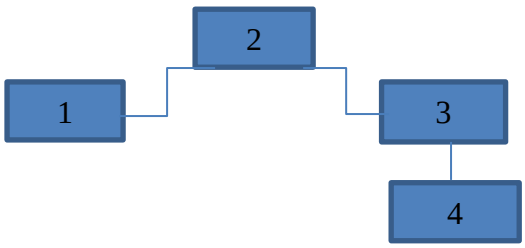

……
……
……

10. При коя от двойките думи е запазено същото съотношение, както при двойката бог – човек?
А) успех - неуспех
Б) слово - плът
В) ниско - високо
Г) сухо - мокро

11. Открийте сказуемото в изречението *Просто продължаваш да вървиш, загледан в земята.* и определете вида му.
……
……
……...

12. Изберете най-подходящата дума, с която може да бъде запълнено съответното празно място в текста.

..... (А)кафене в тази част на света се възприема като клуб, където човек, освен че се наслаждава на обичайните удоволствия на кафенето, може, ако иска, да яде, да спи, да се къпе и да съхранява личните си вещи. .....(Б), че най-близкото кафене обикновено е на пет-десет минути пеша от къщата му (рядко е по-далече, тъй като заведенията са многобройни), не му пречи да го смята за продължение на дома си. Всяко заведение има редовна клиентела, чиито членове се познават помежду си, честите посетители образуват ограничена малка ..... (В), в която появата на непознато .....(Г) е също толкова смущаваща, колкото пристигането на чужденец. Трудно е да накараш местен човек да отиде в кафене, където не го познават – не му е приятно да го зяпат.

А) местното, традиционното, обичайното
Б**)** фактът, истината, решението
В) група, общност, компания
Г**)** нещо, същество, лице

13. Използваните запетаи в изречението: *Но не само туристите, които купуват килими, възглавнички и подноси, срещат трудности.* отделят:
А) вметнати думи и изрази в състава на простото изречение
Б) подчинено определително изречение в състава на сложното, еднородни допълнения
В) обособена част в състава на простото изречение
Г) подчинено подложно изречение в състава на сложното, еднородни допълнения

14. Препишете текста, като поправите граматичните, правописните и пунктуационните грешки.

Кафенето е мястото, където чуждестраният посетител може да почуства пулсът на страната. Никаде другаде няма да успее да наблюдава нееднократно и продалжително група хора в техните дневни контакти помежду им нито ще смогне да живее в тяхното темпо постигайки в спорадични моменти състояние на съпричасност с тяхното доста различно осещане за минаване на времето. А да възприемаш времето от гледната точка на тези хора, е от съществена важнос за разбирането на тяхните нагласи и поведение. Днес когато дори в най-отдалечените крайща на дивите земи започва да се установява връска между броя часове и размера на надницата, всяка човешка институция, където съзнанието за време все още не е проникнало е феномен, който трябва да бъде грижливо пазен.

……
……
……
……
……

……
……
……
……
……
……

15. Открийте изразните средства (тропи и фигури), използвани в стиховете от стихотворението „Към природата“ на Иван Вазов, и дайте по един пример за всяко от тях

Поклон на теб, природо, създанье необятно
на твоя свод лазурен, на твойто слънце златно,
на твойта вечна младост и вечна красота,
на всичко, що е в тебе божествено и тайно,
невидимо, кат бога, велико и безкрайно
и равно с вечността;

на всичко, що те пълни, и движи, и вълнува,
що пей, що шушне страстно, въздиша ил празнува —
от дъха на зефира до буйний аквилон,
от бялото кокиче — дете на снеговете,
до бора исполински — връстник на вековете —
поклон, сега поклон!

……
……
……
……
……
……
……

16. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение за ситуацията от X глава на Вазовата повест „Немили-недраги“:

А) Македонски убива влаха, защото този безразсъден човек застрашава цялата му мисия, а хъшът няма право на неуспех: хъшът не принадлежи на себе си в този момент, а на народа и родината.

Б) В конфликта на Македонски с влаха се сблъскват историческата съдбовност на България с инстинкта на собственика.

В) Безразсъдното упорство на влаха не му позволява да приеме твърде щедрата цена (два франка) за тази нищожна за него вещ.

Г) За хъша Македонски дъската не е толкова важна – той би могъл да я задигне от някоя друга пустееща колиба.

17. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение:

А) Заглавието на повестта „Немили-недраги“ е свързано и с фолклора, и с Ботевото поетическо слово от стихотворението “На прощаване”.

Б) Изразът „немили-недраги“ означава, че хъшовете нито са мили на турците, нито са драги на румънците.

В) В израза „немили-недраги“ се съдържа двукратно повторено отрицание.

Г) Изразът „немили-недраги“ е ориентиран от Вазов и към епохата на тежките несгоди за българските емигранти, и към следосвобожденската епоха на нравствено падение.

18. Посочете в празните полета на таблицата изразните и изобразителните средства, който откривате в посочените цитати от II глава на повестта „Немили-недраги от Иван Вазов.

1. Прочее, гладът и бедността простираха отвсякъде ръце към тия нещастници.	
2. Сънят успокояваше поне навреме тия измъчени от бедността същества; тия хлътнали от бдения и невъздържание очи; тия недояли корми, тия отслабнали и обелени от скитане крака.	
3. Докога ще се продължава това съществувание? Какво ще правят в тая чужда земя? Кога ще видят своите семейства, своите мили съпруги, своите стари майки?	
4. Румъния им даваше гостоприемство, но гостоприемството, което дава пустият морски бряг на изхвърлените от бурите мореходци, разломени и съсипани.	
5**.** Бяха сред обществото, но бяха в пустиня. …. Героите бяха сега кокошари.	
6. Къщята, магазиите, кесиите, сърцата бяха затворени за тях.	
7. Нà, тя е там, усмихва им се, вика ги, говори им, показва им небето си, показва им огнищата им, възпоминанията им, мечтите им…	
8. Дунавът величествено и тихо се синее между тях и нея, като една бара.	
9. О, Българио, никога не си тъй мила, както кога сме вън от тебе! Никога не си ни тъй необходима, както когато те изгубим безнадеждно…!	
10. Един нов и гладен пролетариат, съставен от подвизи, дрипи и слава. Да, защото тия нечисти дрипи, що висяха по снагата на тия нещастници, това беше славата: най-високата слава, защото беше непризната и окаляна от презрението.	

19. Какви са идейните послания , внушени в речта на Странджата (III глава на повестта „Немили-недраги“ от Иван Вазов)?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

20. Прочетете цитата от стихотворението „На прощаване“ на Христо Ботев и напишете есе на тема *„Силата на майчината клетва“*

Но кълни, майко, проклинай
таз турска черна прокуда,
дето нас млади пропъди
по тази тежка чужбина -
да ходим да се скитаме
немили, клети, недраги!

СДРУЖЕНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ ФИЛОЛОЗИ „ЛЮБОСЛОВИЕ”

1000 София, ул. „Екзарх Йосиф” № 61, тел: 0882360642, 0882360643, 0886360641

http://lyuboslovie2011.wixsite.com/sustezanie; e-mail:lyuboslovie2011@gmail.com

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

29 НОЕМВРИ 2017 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА ОСМИ КЛАС

Име, презиме, фамилия: .....

Училище: ..... гр./с. .....

Прочетете текста и изпълнете задачи от 1. до 9. включително.

Котки, кучета, морски свинчета, папагали, рибки... все стандартни домашни любимци, които изпълват с радост деня ни. Някои предпочитат и по-екзотичните представители на животинското царство като игуани и тарантули например. Други отдават грижа и любов на различни видове малки гущери като водна агама и леопардов гекон. Една калифорнийка обаче е пренесла нещата на съвсем друго ниво. Тя е горда и щастлива собственичка на гущер, който е с размер на куче и който обича същите занимания като най-добрия приятел на човека – да похапва, да излиза на разходки и да се гушка. Спокойно можем да кажем, че Мая си има дракон за домашен любимец. Той носи респектиращото име Мак Гайвър и е на четири години.

Мак Гайвър е от породата аржентинско червено тегу и може би е най-популярният гущер в целия свят. “Взех го от зоомагазина с размерите на стандартна ръкавица за готвене, а сега е малко по-голям от кокер шпаньол. Много го обичам. Силно съм привързана към него. Усещам, че чувствата са взаимни. Той много обича да се гушка, което най-много изумява всички. Никога не се е опитвал да ме хапе или драска с големите си нокти. Изключително мил и дружелюбен е”, споделя Мая. Тя добавя, че миниатюрният дракон ходи напълно свободно из дома ѝ и не се притеснява от непознати хора. Когато излизат на разходка, той се държи приятелски с кучетата. Мая допълва още, че когато местните домашни любимци го видели за първи път, не посмели да го доближат, но постепенно се престрашили и се сприятелили с него.

Гущерите тегу обитават териториите на Аржентина, Бразилия, Боливия и Парагвай. Популацията на вида е стабилна. Мъжките екземпляри достигат до 15 метра дължина, а женските – до 12. Теглото им е от шест до осем килограма. В началото на миналата година екип от учени установява, че точно този вид влечуги имат необикновената способност да произвеждат и поддържат топлината на тялото си.

“Никога не бих го заменила с друго животно. Определено смятам, че съм направила най-добрия избор за домашен любимец”, казва още Мая. Когато през свободното си време тя чете книга или **ровичка** нещо на таблета си, Мак Гайвър лежи върху нея и блажено подремва.

1. Към коя сфера на общуване се отнася текстът?
А) научна
Б) медийна
В) битова
Г) естетическа

2. Кое от твърденията е вярно според текста?
А) Преди да отглежда дракон, калифорнийката Мая е имала котки, кучета, морски свинчета, папагали и рибки за домашни любимци.
Б) Когато Мая взима домашния си любимец от зоомагазина, той е по-малък от човешка длан.
В) Гущерът Мак Гайвър има навици, подобни на кучешките, и общува приятелски с кучетата.
Г) Гущерите тегу се отглеждат като домашни любимци в Аржентина, Бразилия, Боливия и Парагвай.

3. Какво е общото между водна агама, леопардов гекон и аржентинско тегу?
.....

4. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?
А) Теглото на Мак Гайвър не може да надхвърли 10 кг.
Б) Домашният любимец на Мая изглежда страшен.
В) Собственичката на гущера се страхува от дългите му нокти.
Г) Гущерът проявява нежност и обича ласки.

5. Кое от следните определения НЕ е подходящо за гущера Мак Гайвър?
А) дружелюбен
Б) екзотичен
В) непредсказуем
Г) любвеобилен

6. Какъв е видът на подчертаното изречение в текста?
.....

7. Колко прости изречения съдържа подчертаното изречение в текста?
.....

8. Посочете синоними на глагола “ровичка”, употребен в последното изречение на текста.
.....

9. Запетаите в първия абзац на текста НЕ отделят:
А) еднородни части
Б) обособени части
В) подчинени определителни изречения
Г) подчинени допълнителни изречения

10. Препишете текста, като поправите граматичните, правописните и пунктуационните грешки.

Папагалите ара се отличават с могъщо телосложение, а разперените им крила достигат до метър и пуловина. Разчитайки на тяхната сила те не се колебаят да влязът в смъртен бой с някои ястреб или с коварният и силен разбойник – грифа. Когато не са придизвикани, арите водят кротко съществуване и главната им грижа е да открият, каде има повече слатки зрели плодове, орехи или семена.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

11. Какъв е жанрът на Пенчо-Славейковата творба „Неразделни”?

А) елегия
Б) ода
В) балада
Г) поема

12. Посочете НЕВЕРНИЯ отговор за разказа „По жицата” на Йордан Йовков.
В какво Моканина вижда знаците на Гунчовото страдание?

А) в червения му елек
Б) в трепересщите му пръсти
В) в блуждаещия му поглед
Г) в ризата му, цялата покрита с кръпки

13. Синтактичен паралелизъм е .....

14. Коя Омирова героиня е олицетворение на завладяваща, но опасна женска хубост?

А) Андромаха
Б) Елена
В) Хекуба
Г) Тетида

15. Кое изразно средство НЕ е типично за Омировия епос?

А) разгърнато сравнение
Б) отрицателно сравнение
В) постоянен епитет
Г) инверсия

16. Кои са двамата братя Атриди?

А) Агамемнон и Менелай
Б) Ахил и Агамемнон
В) Хектор и Парис
Г) Приам и Пелей

17. Обяснете накратко защо Ахил склонява да върне мъртвото тяло на Хектор?

.....
.....
.....
.....
.....

18. Отношението герой – антигерой е представено чрез образите на:

А) Ахил и Агамемнон
Б) Ахил и Хектор
В) Парис и Хектор
Г) Одисей и Терсит

19. Попълнете липсващите думи така, че да се получат верни твърдения.

А) Върху щита на Ахил са разположени..... концентрични кръга от центъра към периферията.
Б) Двата града, разположени във втория кръг, подчертават водещата роля на ..... в устройството на гръцката цивилизация.
В) Ритуален знак на човешкото единение е изобразеното върху щита на Ахил ..... от моми и момци.
Г) Щитът на Ахил е изкован от ....., куция бог на ковашкото изкуство.

20. Открийте изразните средства (тропи и фигури), използвани в елегията „Заточеници" на Яворов, и дайте поне по един пример за всяко от тях.

И ний през сълзи накипели
обръщаме за сетен път
назад, към скъпи нам предели,
угаснал взор – за сетен път
простираме ръце в окови
към нашият изгубен рай...

.....
.....
.....
.....
.....
.....

21. Като имате предвид разсъжденията на Оскар Уайлд, напишете есе на тема "Училището – най-красивото място".

Училището трябва да бъде най-красивото място във всеки град и село – толкова красиво, че непослушните деца да бъдат наказвани със забрана да ходят на училище на следващия ден.

.....
.....
.....
.....
.....

СДРУЖЕНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ ФИЛОЛОЗИ „ЛЮБОСЛОВИЕ”

1000 София, ул. „Екзарх Йосиф” № 61, тел: 0882360642, 0882360643, 0886360641

http://lyuboslovie2011.wixsite.com/sustezanie; e-mail:lyuboslovie2011@gmail.com

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

29 НОЕМВРИ 2017 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА ДЕВЕТИ КЛАС

Име, презиме, фамилия: .....

Училище: ..... гр./с. .....

Прочетете текста и изпълнете задачите от 1. до 9. включително.

Спокойно може да се каже, че кашалотът е едно изключително творение на природата. Теглото на мъжкия стига до 60 тона, дължината му – до 20 метра. Женските екземпляри са около 15 метра. Способен е да се гмурне на 3 000 метра дълбочина и да задържи дъха си час и половина. Тялото на кашалота е еднообразно оцветено – от сивокафяво до черно, като коремната страна е по-светла. Понякога се срещат и бели кашалоти албиноси. Те имат сивкавобяла гръбна и млечнобяла коремна страна.

Фотографът Банфи прави страхотните си снимки в Карибско море близо до Доминиканската република. Споделя, че въобще не е очаквал и никога не си е мечтал да стане свидетел на подобно нещо.

”Винаги се стремя, когато се гмуркам, да не се натрапвам на животните. А когато става дума за такива огромни същества, гледам да съм почти невидим. И друг път съм плувал сред кашалоти, но този път беше... дори не мога да намеря точната дума, за да опиша какво почувствах. Изведнъж китовете спряха да се движат и заеха едновременно вертикална позиция. Вълшебно!”, казва Банфи.

За първи път това поведение е документирано през 2008 г. от екип на английски и японски биолози. Те задълбочили проучванията си и открили, че кашалотите винаги спят групово, като този вид китове прекарват седем процента от живота си в сън. Продължителността на дрямката варира – между 6 и 24 минути.

Банфи се гмурка заедно с приятелката си Сабрина. Тя разкрива, че първоначално се е изплашила. “За първи път ми се случи подобно нещо. Получи се нещо като гора от китове. Невероятно! Всичко продължи около седем минути, след което отново се върнаха в естествената си позиция. Никога не знаеш какво може да ти поднесе природата. Обичам водата, а там се крият най-много тайни.”

1. За коя сфера на общуване е характерен текстът?

А) научна

Б) медийна

В) битова

Г) естетическа

2. Кое твърдение е вярно според текста?

А) Мъжките и женските екземпляри имат еднакво тегло.

Б) Мъжките екземпляри са по-дълги от женските.

В) Гмуркачите стават свидетели на продължителен групов сън на китовете.

Г) Фотографът Банфи за първи път плува сред китове.

3. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

А) Коремната страна на кашалота е оцветена по-светло.

Б) Фотографът и приятелката му са изненадани от поведението на китовете.

В) Фотографът Банфи е първият, който документира спящи кашалоти.

Г) Китовете спят неподвижно във вертикална позиция.

4. Словосъчетанието "гора от китове" назовава:

А) спящи китове

Б) плуващи китове

В) опасни китове

Г) тъмни китове

5. Колко прости изречения има в подчертаното изречение?

.....

6. Защо в подчертаното изречение няма нито една запетая?

.....

7. Извадете контекстовите синоними на кашалот/кашалоти.

.....

8. Защо думите "сивкавобяла" и "млечнобяла", употребени в първия абзац, са написани слято?

.....

.....

9. Каква е функцията на тиретата, употребени в първия абзац на текста?

.....

.....

10. Препишете текста, като поправите граматичните, правописните и пунктуационните грешки.

Посетителите често го забелязват първо от пътя. От магистрала А303, която небрежно минава почти през главния вход на паметника размазания образ на Стоунхендж изглежда като струпване на незначителни издатини насред просторната и монотонна равнина. Но дори и от тази непочтителна и бегла гледна точка, обемният силует е толкова категорично пра-исторически, че човек за миг изпитва осещането, че се е пренесъл във един изчезнал свят.

Отблизо, насред бъркотията от счупени и цялостни блокове съоръжението продължава да изглежда по-малко спрямо собствената му репутация. Но безспорно, хората, построили Стоунхендж, открили нещо непознато до този момент, натъкнали се на някаква истина, направили важна крачка напред – няма съмнение, че нарочноразположените по този начин камъни са изпълнени със значение.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

11. В коя от изброените творби любовта е противопоставена на войната?

А) "Потомка" на Елисавета Багряна
Б) "Дервишово семе" на Николай Хайтов
В) "Крадецът на праскови" на Емилиян Станев
Г) "Жена" на Блага Димитрова

12. Цикълът "Зимни вечери" е:
А) балада
Б) епическа поема
В) лирически репортаж
Г) стихотворение в проза

13. Кое НЕ е вярно за митовете?
А) Митовете са източник на сюжети за старогръцката литература.
Б) За старите гърци митовете са начин за изразяване на отношението им към света.
В) Митологичните герои се превръщат в модел за възприемане на света на човека и природата.
Г) От създаването си митовете са се разпространявали както писмено, така и устно.

14. Какво означава понятието синкретичност?
.....
.....

15. Кое НЕ е вярно за Омир?
А) Продължител е на народните певци.
Б) Има доказателства, че Омир не е съществувал.
В) Творбите му са били образци за цялата антична литература.
Г) Творбите му са лично творчество.

16. Кои са сюжетните линии в "Илиада" на Омир?
.....
.....
.....
.....

17. Ахил е въплъщение на епическата представа за героя, защото.....

.....

18. Кои са двамата братя Атриди?

А) Агамемнон и Менелай
Б) Ахил и Агамемнон
В) Хектор и Парис
Г) Приам и Пелей

19. Кое изразно средство НЕ е типично за Омировия епос?

А) разгърнато сравнение
Б) отрицателно сравнение
В) постоянен епитет
Г) инверсия

20. Открийте изразните средства (тропи и фигури), използвани в откъса от „Есенни мотиви" на Яворов, и дайте поне по един пример за всяко от тях.

Денем призраци мъгливи,
нощем тъмни тъмноти,
пъплят облаци дъждливи
в поднебесни висоти.
.....
и в гърди сърце унило
сякаш мъртво – леденей...

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

21. Като имате предвид разсъжденията на Марк Твен, напишете есе на тема "Лошите навици".

Навикът си е навик и не всеки е способен да го захвърли през прозореца. Но може бавно и постепенно да го придвижва надолу стъпало по стъпало.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

СДРУЖЕНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ ФИЛОЛОЗИ „ЛЮБОСЛОВИЕ”

1000 София, ул. „Екзарх Йосиф” № 61, тел: 0882360642, 0882360643, 0886360641

http://lyuboslovie2011.wixsite.com/sustezanie; e-mail:lyuboslovie2011@gmail.com

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

29 НОЕМВРИ 2017 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА ДЕСЕТИ КЛАС

Име, презиме, фамилия: .....

Училище: ..... гр./с. .....

Прочетете текста и изпълнете задачите от 1. до 9. включително.

Във вътрешността на базиликата „Сан Марко”, вдясно от главния олтар, има мозайка, която често остава скрита за погледа на посетителя. Тя разказва как били откраднати от Египет мощите на евангелиста Марко и как били пренесени във Венеция.

Действието се развива през 828 г., когато Египет е още арабска колония. На мозайката е изобразен някакъв човек, вероятно митничар, който проверява багажа на двама венецианци, готови да отплуват от пристанището на Александрия.

Обградена с контур подобно на днешните комикси, от устата на митничаря е излязла думата *канзир*, т.е. свиня. Това ще рече, че той никога не би се докоснал до гнусното животно, отречено от неговата вяра. На това и се надявали двамата венецианци Буоно да Маламоко и Рустико да Торчело, които на дъното на кош, под парчета свинско месо, скрили откраднатите от един манастир мощи на светеца. Предполага се, че Буоно и Рустико извършили „удара” не по своя инициатива, те просто били изпратени от венецианския дож.

Младата република имала нужда от символ, който да спои политическото ù единство. Религията, както това често се случвало в детството на народите, предложила тази спойка. Това била идеята за собствен светец – закрилник на града. Така Сан Марко станал патриотично-религиозен символ в съзнанието на венецианците и в негова чест започнали веднага да строят базилика.

На Сан Марко се молели майките и невестите на четиридесетте хиляди моряци, кръстосващи неспирно далечните морета, в негово име търговците стоварвали богатата си стока от подправки и коприна, а войниците – своята плячка от статуи, капители, колони, икони, злато и скъпоценности, домъкнати от Изток.

И докато безименните тълпи от вътрешността спели дълбок средновековен сън или измирали безцелно в разприте между гуелфи и гибелини, Монтеки и Капулети, Венеция укрепвала по военна мощ, богатство и култура. Редом с града все по-великолепна и по-голяма израствала и базиликата. И тъй като корабите пристигали от Изток, натоварени със скъпа, но лека стока, каквато били подправките, дожовете нареждали на капитаните да използват за баласт камъни от езическите храмове и разрушените християнски църкви. Камъните използвали за разширението и украсата на базиликата.

Всяко поколение дало своя принос, отразило стила на епохата: от византийския до готическия, от романския до ренесансовия. Островърхите сводове и арки, облите византийски кубета, раннохристиянските скулптури и мозайки се сплели в хармоничен **синтез** от гръцка, латинска и източна култура, бързо асимилирани от предприемчивото и възприемчиво венецианско общество.

1. Кое твърдение е вярно според текста?

А) Египет винаги е бил независима държава.

Б) За да умилостивят Сан Марко, венецианците започнали да строят базилика, носеща неговото име.

В) За украса на базиликата „Сан Марко" били използвани камъни от езически храмове и християнски църкви.

Г) Базиликата „Сан Марко" съчетава елементи на гръцката, латинската и африканската култура.

2. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

А) В базиликата „Сан Марко" има мозайка, от която научаваме как Венеция се е сдобила с мощите на Сан Марко.

Б) Венеция дължи благосъстоянието си на търговията и войните.

В) Смята се за доказано, че мощите на Сан Марко били откраднати по нареждане на венецианския дож**.**

Г) Една от най-ценните стоки, с които търгували венецианците, били подправките.

3. За да осъществят мисията си, Буоно да Маламоко и Рустико да Торчело разчитали на:

А) разсеяността на митничаря

Б) религиозните предразсъдъци на митничаря

В) късмета си

Г) добронамерeността на митничаря

4. Прилагателното *патриотично-религиозен*, употребено в текста, е написано полуслято, защото е:

А) много дълго

Б) сложна дума, чиито съставки са свързани в равноправно смислово отношение

В) фразеологично словосъчетание

Г) сложна дума, в която първата съставка пояснява втората

5. Какъв е видът на подчертаното изречение в текста?

.....

6. Запетаите в подчертаното изречение отделят:

А) подчинени изречения

Б) подчинени изречения и обособени части

В) подчинени изречиня и вметнати изрази

Г) обособени части и вметнати изрази

7. Коя от подчертаните думи в изречението е употребена в преносно значение?

Тя разказва (А) как били откраднати (Б) от Египет мощите (В) на евангелиста Марко и как били пренесени (Г) във Венеция.

8. С коя дума може да се замени подчертаното в текста съществително име *синтез*, без да се промени смисълът на изречението?

А) единство

Б) обобщение

В) разностилие

Г) шедьовър

9. За съществителното име *мощи*, употребено в текста, НЕ е вярно, че:

А) може да се използва и в преносно значение

Б) означава *останки от тялото на светец*

В) запазва ударението върху първата сричка при членуване

Г) има форма за единствено число

10. Препишете текста, като поправите граматичните, правописните и пунктуационните грешки.

Катедралната базилика „Сан Марко” е най-величествената от 129-те църкви на Венеция. Тя се намира на площад „Сан Марко” в близост до дворецът на дожите, тъй като в миналото е обслужвала само дожа и висшите сановници на републиката. През 829 г., когато венециански търговци откраднат мощите на евангелиста Марко от Египет и ги пренасят във Венеция, светецът е обявен за покровител на града, а три години по-късно е осветена и базилика в негова чест. Сред най-ценните богатства тук е Златния иконостас, който се намира зад олтара на катедралата. Той е окрасен с повече от 2000 скъпоцени камъни, инкрустирани в злато и символизира богатството, което хората са получили от Бога. На него са изобразени сцени от живота на Исус Христос, Богородица и Свети Марко. Друго безценно произведение на изкуството е прочутата бронзова квадрига, или склуптурата на 4 бронзови коня, известна като „Венецианските коне”. Оригиналът се намира в музея на базиликата, а копие е разположено на терасата на „Сан Марко”, откадето се открива невероятна гледка към площада и лагуната.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11. Кое НЕ е вярно за Андромаха?

А) притежава откритост на чувството

Б) има силна душевна връзка с мъжа си

В) плаче пред жрицата на Атина

Г) стои на градската врата, където са мъжете

12. Като имате предвид „За буквите” на Черноризец Храбър, свържете всяко от понятията с неговото значение.

апология	възхвала
полемика	научно съчинение
трактат	дискусия

13. Свържете всеки от героите от „Дон Кихот” с думите, които изговаря.

Дон Кихот	„Всеки трябва да върши работата, за която е роден”.
Санчо Панса	„Дрехите трябва да отговарят на длъжността и на сана, който заемате”.
Херцогът	„Няма книга, колкото и лоша да е, която да не съдържа нещо добро”.
Самсон Караско	„... кръвта се наследява, а добродетелта се придобива и струва сама по себе си много повече от кръвта”.

14. Какво кара Санчо Панса да каже: “Гол се родих и гол си оставам”?

.....
.....
.....
.....

15. Кой герой на Шекспировата трагедия “Хамлет” произнася репликата: “Да, има нещо гнило в Дания”?

А) Хамлет
Б) Марцел
В) Лаерт
Г) Фортинбрас

16. Хамлет споделя, че човекът не е “роб на своите страсти”, а хармонично съчетава в себе си емоционално и рационално начало (“ум и чувство”). Какъв е идеалът на Шекспировия герой за човека?

.....
.....
.....
.....

17. В Елсинор Хамлет открива негативната промяна на личността от “венец на всички твари” до “квинтесенция на праха”. Кои герои отговарят на тези характеристики?

.....
.....
.....

18. За кои герои на таргедията “Хамлет” НЕ се отнасят думите на Оскар Уайлд: “Те са малките чаши, които не могат да поберат повече от определено количество”?

А) Розенкранц и Гилденстерн
Б) Хорацио и Фортинбрас
В) Гертруд и Офелия
Г) Полоний и Лаерт

19. Какви изразни средства (фигури и тропи) откривате в стиховете на Емил Верхарн? Дайте примери за всяко от тях.

Цветя, листа и клонки, дребни насекоми
плетат живота свой нищожен и огромен
в крайселските градини, във всеки кът зелен
в могъщата им мрежа е моят дом пленен.
.....
Приветствувам безкрай природата богата
от малкото дръвче до туй гигантско слънце
.....
Не отличавам аз от себе си света.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

20. Разтълкувайте в няколко реда стиха “Не отличавам аз от себе си света.”

.....
.....
.....
.....
.....

21. Като имате предвид мисълта на Оскар Уайлд, напишете есе на тема “Приятелството и истината”. Дайте примери от изучаваните литературни произведения.

Какво му е хубаво на приятелството, ако не можеш да кажеш точно каквото мислиш.
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

СДРУЖЕНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ ФИЛОЛОЗИ „ЛЮБОСЛОВИЕ”

1000 София, ул. „Екзарх Йосиф” № 61, тел: 0882360642, 0882360643, 0886360641

http://lyuboslovie2011.wixsite.com/sustezanie; e-mail:lyuboslovie2011@gmail.com

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

29 НОЕМВРИ 2017 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА ЕДИНАДЕСЕТИ КЛАС

Име, презиме, фамилия: .....

Училище: ..... гр./с. .....

Прочетете откъса от пътеписа “Какво, Швейцария ли?” на Алеко Константинов и изпълнете задачите от 1. до 9. включително.

Българино, пожелай ми живот и здраве, за да имам възможност да вдигна завесата, която разделя градския живот от омайните прелести на нашата дивна природа, и ти ще се влюбиш в тази природа, както никой юноша никоя не е любил. (...) Послушай ме: посвети един от летните си празнични дни на природата и ако тръгнеш с мене, **уверявам те**, ни един хубав празничен ден няма да останеш вече в града. (...) Тъй леко се диша на открито поле, щото преставаш да се интересуваш за времето и разстоянието, а само ти се иска да вървиш напред и напред към предначертаната цел, а тази цел е Погановският манастир. Ето Желюша. Тук напущаме шосето и се отбиваме в пътя наляво. Почва се възлизането. “Полека, момчета, ще се заморите.” Но младостта слуша ли? Плъзнали като кози по оная зеленина, весели, бодри, да не им се нарадваш. Па и старостта сдава ли се така лесно? Старо с младо се надпреварва и не сещат как е изкачен хълмът. “Стооой!” Малка почивка. (...)

Господааа! Гледайте бе, гледайте хубости, гледайте чудеса. Защо е тъй беден человеческият език, защо е тъй слабо моето перо! Е, как да опиша сега ония колосални порти, образувани от разноцветни скали, в които е прикован моят поглед? Как да опиша фантастическите фигури, които гледам през тия порти? Как мога да дам понятие на тая райска долина, окръжена от всевъзможни лесисти хълмове? Мога ли да схвана неизчислимите оттенъци в игрите на светлината и на цветовете? Всички сили и способности **немеят** пред туй подавляюще величие и всичко се съсредоточава в зрението, в нямото благоговейно съзерцание.

1. За коя сфера на общуване е характерен текстът?

А) битова

Б) медийна

В) научна

Г) естетическа

2. Обяснете термина, който сте посочили в зад. 1.

.....

3. Коя от изброените особености НЕ е характерна за текста?

А) диалогичност

Б) апелативност

В) експресивност

Г) монотонност

4. Кое твърдение НЕ се отнася за текста?

А) Описва природни картини.

Б) Споделя лични преживявания на автора.

В) Участва в полемика за природата.

Г) Разказва за събития, в които авторът лично е участвал.

5. Защо глаголът “немеят” е написан слято?

.....

6. В текста НЯМА:

А) обръщения

Б) реторични възклицания

В) реторични въпроси

Г) синтактичен паралелизъм

7. Посочете синоними на думите:

А) дивна .....

Б) оттенъци .....

8. Защо изразът “уверявам те”, употребен в първия абзац, е ограден със запетаи?

.....

9. Като имате предвид текста, опишете накратко повествователя.

.....

.....

10.Препишете текста, като поправите граматичните, правописните и пунктуационните грешки.

Може би с факта че днес много лабораторий в света работят върху проблема *анабиоза* най-вече с цел усигуряването на бъдещите продължителни космически междузвездни полети може да се обясни скрития интерес на много учени към Хаберлеа родопензис.

И ако бъдещите космонавти тръгнът към звездите, благодарение на усвоената възможност да прекарат дълъг срок в анабиоза, то един от земните символи на техният полет би било Орфеевото цвете. Засега то остава символ на биологични тайни, красиво преплетени с старите митове, научни куриози и тайнственоста на Родопите.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11. Коя от изброените характеристики НЕ се отнася за българската възрожденска литература?

А) връзка с националния фолклор
Б) призивен тон
В) диалогичен характер
Г) изящна художествена форма

12. В кои литературни родове и жанрове твори Любен Каравелов? Дайте примери.

.....
.....
.....

13. В поетическия свят на Ботев скиталчеството носи страдание, защото

.....
.....

14. В цитираните по-долу стихове от „На прощаване" любовта и привързаността на лирическия герой към близките му са внушени чрез два образа на физическата близост. Кои са те?

И тогаз с венец и китка
ти, майко, ела при мене,
ела ме, майко, прегърни
и в красно чело целуни -
красно, с две думи заветни:
свобода и *смърт* юнашка!
А аз ще либе прегърна
с кървава ръка през рамо,
да чуй то сърце юнашко,
как тупа сърце, играе;
плачът му да спра с целувка,
сълзи му с уста да глътна...

.....
.....
.....

15. Мотивът за избора на смъртта в името на свободата НЕ е водещ във:

А) "Хаджи Димитър" и "Делба"
Б) "На прощаване" и "Моята молитва"
В) "До моето първо либе" и "Борба"
Г) "Към брата си" и "Елегия"

16. Какво изразно средство НЕ е използвано в строфата?

Не оставяй да изстине
буйно сърце на чужбина,
и гласът ми да премине
тихо като през пустиня!...

А) символ
Б) метафора
В) инверсия
Г) сравнение

17. На 24 септември 1895 г. в залата на Народното събрание е честван юбилей на Иван Вазов. В словото си народният поет казва: "... моят юбилей е в същото време един празник на българската литература... почестите, които се правят мен, са почести на всички ония мирни наши дейци за нашето духовно и политическо възраждане, които воюваха не с меча, а с перото – често по-силно от меча..."
Какво означава да се воюва с перо?

.....
.....
.....
.....

18. В едно от първите си стихотворения със заглавие "Борба" Вазов характеризира поета така:

той да свири не престаял,
но всем ученье проповядал...

За коя епоха и литературно направление е характерен този възглед?

.....

19. Кой термин отговаря на определението?
Изразно средство, при което авторът замлъква под влияние на силни чувства; емоционална пауза, графично изразена с многоточие.

.....

20. Открийте изразните средства (тропи и фигури), използвани в откъса от „Ни лъх не дъхва над полени" на Пенчо Славейков, и дайте поне по един пример за всяко от тях.

Ни лъх не дъхва над полени,
ни трепва лист по дървесата,
огледва ведър лик небето
в море от бисерна роса.

В зори ранил на път, аз дишам
на лятно утро свежестта —
и милва ми душата бодра
за лек път охолна мечта.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

21. Нобеловият лауреат за литература за 2017 г. Казуо Ишигуро разсъждава за любовта и спомените: "Кога е по-добре да си спомним, а кога – да забравим?" Като имате предвид зададения от писателя въпрос, напишете есе на тема "Любов и забрава".

.....
.....
.....

СДРУЖЕНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ ФИЛОЛОЗИ „ЛЮБОСЛОВИЕ”

1000 София, ул. „Екзарх Йосиф” № 61, тел: 0882360642, 0882360643, 0886360641

http://lyuboslovie2011.wixsite.com/sustezanie; e-mail:lyuboslovie2011@gmail.com

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

29 НОЕМВРИ 2017 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА ДВАНАДЕСЕТИ КЛАС

Име, презиме, фамилия: .....

Училище: ..... гр./с. .....

Прочетете разговора с лауреата на Нобеловата награда за литература за 2017 г., Казуо Ишигуро, и изпълнете задачите от 1. до 7. включително.

– Не се ли страхувате да разочаровате почитателите си, като разказвате за живота на примитивни индивиди при положение, че в романа си “Остатъкът от деня” поставяте на преден план едно цивилизовано до съвършенство общество?

– *Във всяка от моите книги сменям декора. Но темите винаги са сходни. Обичам да изследвам различни вселени, за да мога да обхвана големите теми от различен ъгъл. Разликата с предишните ми романи е, че тук описвам общности, а там – отделни индивиди. Обикновено в по-предишните ми книги има един главен герой, който се бори със спомените си, опитвайки се да забрави най-болезнените. И този път отново разказвам една история от миналото, която се опитва да изплува най-отгоре, но мащабът е друг – обществото.*

– В какви ситуации е по-добре да забравим?

*– Това е въпрос, който си поставят всички общества. Ако дадено общество не иска да се разпадне, то трябва да тегли чертата на своето минало. Но големият въпрос е – за колко дълго време. И много държави се изправят пред такава сложна **дилема**. След Втората световна война Франция наказва колаборационистите, но целенасочено се взима решение обикновените войници да не бъдат преследвани, защото в противен случай Франция ще се разпадне, без да може да се възстанови някога. Това се случва и в Япония. Японците забравят, че са били агресори.*

– В същото време Вие давате примери, при които спомените могат да бъдат използвани, за да събудят стара вражда.

– *Да, тъкмо това се случи в Руанда и в бивша Югославия. Общности, които винаги са живели в хармония, една сутрин отварят очи и се оказва, че чувството за толерантност между тях е угаснало. И причината е, че съвсем умишлено са събудени стари спомени от междуетнически конфликти. Започват да се правят внушения, че всеки отделен член от общността трябва лично да носи отговорност за последствията от стореното по-рано.*

1. В кой ред са посочени правилно сферата на общуване и стилът на текста?

А) естетическа, публицистичен

Б) медийна, публицистичен

В) научна, научен

Г) естетическа, художествен

2. Жанрът на текста е .....

3. Коя от посочените теми НЕ присъства в текста?
А) Паметта и забравата
Б) Етническата толерантност
В) Преживяванията на общностите
Г) Индивидуалните рискове

4. Кое от следните твърдения НЕ е вярно според текста?
А) Романите на Ишигуро се различават по сюжетите си, но си приличат по темите.
Б) Отношението към миналото е тема, която често занимава писателя.
В) Руанда е държава, в която етническите конфликти са непознати.
Г) В историята на Франция и на Япония се наблюдават сходни процеси, свързани с отношението към миналото.

5. Обяснете накратко значението на израза "сменям декора" в контекста на отговора на Ишигуро.
.....
.....
.....

6. Обяснете значението на думата "дилема", употребена в текста.
.....

7.Колко прости изречения се съдържат в подчертаното изречение в текста?
.....

8. Думите"цензура" и "цезура" са:
А) синоними
Б) пароними
В) омоними
Г) антоними

9. Допълнете пропуснатата местоименна форма в изречението:
..... нищо не дължа.

А) на никой
Б) на никого
В) на никому
Г) за никой

10. Препишете текста, като поправите граматичните, правописните и пунктуационните грешки.

Една от най-пишните страници на светският живот в София бяха баловете. Тяхната страница се „растваряше" някъде около началото на месец декември и завършваше чак към края на март. През тези четири студени зимни месеци в столицата ставаха обикновено по десет-петнадесет големи бала, без разбира се да се смятат другите многобройни светски срещи – соарета, матинета, квартални вечеринки, танцови забави и приемите в най-богатите градски семейства, средища, както казваха някога, на „каймака" на Софийското общество.

Сред балните зали, из които ще поубиколим сега, най-стара бе съществуващата и до днес зала на Военния клуб – една от най-хубавите, издържани изцяло в стила на виенския барок сгради в цяла София. Само за сведение ще ви кажа, че тази архитектурна перла на булевард Цар Освободител е била построена още през 1893 г. по план на талантливия чешки архитект Антоан Колар проектирал по-късно и паметника на Васил Левски.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

11. Кой от Ботевите стихове е построен върху парадокс?

А) "Умря сиромах за правда/ за правда и за свобода"
Б) "Тоз, който падне в бой за свобода,/ той не умира"
В) "Че страх от Бога било начало на всяка мъдрост"
Г) "Смок е засмукал живот народен, / смучат го наши и чужди гости"

12. Парадокс е.....

13. Свържете името с литературната творба, от която е всяка от героините.

А)Хаджи Ровоама	„Разни хора, разни идеали"
	„Косачи"
Б) Пенка	„Чичовци"
	„Под игото"

14. Посочете НЕВЕРНИЯ отговор. Речевата характеристика на героите от "Разни хора, разни идеали" на Алеко Константинов е близка до тази на:

А) разказвачите от "Бай Ганьо"
Б) самия "Бай Ганьо"
В) Гуньо Адвокатина
Г) Данко Харсъзина

15. За Пенчо-Славейковото творчество НЕ са характерни жанровете:

А) елегия и лирическа миниатюра
Б) балада и поема
В) ода и сонет
Г) сатира и епиграма

16. Какво е основното изразно средство, употребено от Димчо Дебелянов в стихотворението “Миг”?

Аз станах – Небето бе празно и глухо...
Аз плачех – Тълпата бе ледно бездушна.

.....

17. Обяснете понятието, което използвахте в отговора на зад. 16.

.....

18. В коя от посочените творби на Христо Смирненски липсва мотивът за бунта на разгневения човек?

А) „Йохан”
Б) „Юноша”
В) „Стария музикант”
Г) „Ний”

19. Коя от изброените характеристики е НЕВЯРНА за експресионизма като художествено направление?

А) има антитрадиционна насоченост
Б) прокламира широка творческа свобода
В) използва експресивната сила на думата и на фрагмента
Г) следва традицията на мелодичния стих на символизма

20. Открийте изразните средства (тропи и фигури), използвани в елегията „Заточеници” на Яворов, и дайте поне по един пример за всяко от тях.

И ний през сълзи накипели
обръщаме за сетен път
назад, към скъпи нам предели,
угаснал взор – за сетен път
простираме ръце в окови
към нашият изгубен рай...

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

21. Като имате предвид разговора с Казуо Ишигуро, напишете есе на тема “Колективната памет”.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....